

Innholdsfortegnelse

Forord	7
Kapittel 1	
Innledning	15
1.1 Tema og problemstilling	15
1.2 Begrepsavklaring	21
1.2.1 Formuesgode og formuesrettigheter	21
1.2.2 Kreditor, debitor og suksessor	22
1.2.3 Kreditorvern, rettsvern, rettsvernsakt og sikringsakt	25
1.2.4 Sondringen mellom rett og rettsvern	27
1.2.5 Separatistrett	28
1.2.6 Konkursbeslag, utlegg og utleggspant	28
1.3 Metode	31
1.3.1 Rettsdogmatisk metode	31
1.3.2 Funksjonalismen - en kasuistisk tilnærming til retten	35
1.3.3 Utenlandske og internasjonale rettskilder	37
1.4 Aktualitet	39
1.5 Avgrensninger	40
Kapittel 2	
Utgangspunkter, hensyn, parter og kollisjonsmodeller	44
2.1 Innledning	44
2.2 Hensyn bak kreditorvernregler	46
2.2.1 Motvirke kreditorsvik	46
2.2.2 Notoritet og publisitet	48
2.2.3 Koherens	51
2.3 Kollisjonsmodeller og partene	55
2.3.1 Introduksjon til H-A-B og A-S-B	55

2.3.2 Kan kollisjonsmodellene ha en indirekte normativ virkning?	58
2.4 Perspektivvalg	64

Kapittel 3

Tilgrensende tredjemannsregler	66
3.1 Innledning	66
3.2 Omstøtelse	67
3.3 Tilbakeholds-, stansings- og hevingsrett	69
3.4 Inntredelse	72
3.5 Kreditorrekstinksjon og omsetningsekstinksjon	73

Kapittel 4

Fra vernet eiendomsrett til formuesrettigheter med rettsvern	78
4.1 Innledning	78
4.2 Hvilken betydning kan eiendomsretten ha?	80
4.3 Den substansielle tilnærmingen til eiendomsretten	85
4.4 Den funksjonelle tilnærmingen til eiendomsretten	93
4.5 Innsigelser mot den substansielle og funksjonelle tilnærmingen til eiendomsretten	100
4.6 Kan en substansiell tilnærming til eiendomsretten yte bidrag til forståelsen av norsk og internasjonal rett?	110
4.7 Kan ulike tilnæringer til eiendomsretten ha rettslig betydning?	113
4.8 Oppsummering og avsluttende merknader	120

Kapittel 5

Grunntrekk ved kreditorvernregler	122
5.1 Innledning	122
5.2 Kreditorvernreglenes positivrettslige og preseptoriske karakter	123
5.2.1 Innledning	123
5.2.2 Adgangen til å oppstille ulovfestede unntak	124
5.2.3 Adgangen til å foreta utvidende tolkninger og analogier	134
5.2.4 Adgangen til å avtale seg bort fra kreditorvernregler?	138
5.3 Forutsetninger for kreditorvern	139
5.3.1 Innledning	139
5.3.2 Det må foreligge en rettighetsstiftelse	139
5.3.3 Rettighetsstiftelsen mellom debitor og suksessor må være bindende	141
5.3.4 Kreditorenes adgang til å påberope ugyldighet	142
5.3.5 Proforma	151

5.3.6 Spesialitetsprinsippet 162

5.4 Adgangen til å etablere ulovfestede kreditorvernregler 164

Kapittel 6

Kreditorekstinksjon i lys av EMK 170

6.1 Innledning 170

6.2 Kort om systematikken i EMK P1-1 171

6.3 Pye-saken 175

6.4 Hvilken betydning kan EMK P1-1 ha for norske regler om kreditorekstinksjon? 179

 6.4.1 EMDs prøving av norske tomtefesteregler etter EMK P1-1 179

 6.4.2 Akseptabel hjemmel 181

 6.4.3 Legitimt formål 182

 6.4.4 Proporsjonalitetstesten 184

6.5 Oppsummering og konklusjon 185

Kapittel 7

Rettsregistrering 188

7.1 Innledning 188

7.2 Ulike typer rettsregister 191

7.3 Hva kan registreres i et rettsregister og hvilket prioritetsystem gjelder? ... 194

 7.3.1 Hvilke rettigheter kan tinglyses? 194

 7.3.2 Fra dagbokprioritet til tidsprioritet 195

7.4 Etablering av kreditorvern overfor utleggstaker 198

 7.4.1 Rettslig utgangspunkt 198

 7.4.2 Kreditorenes prioritetsfortrinn 199

 7.4.3 Rettighetsserverv som nyter vern mot utleggstaker uten tinglysing 201

 7.4.4 Eksproprierte rettigheter 204

 7.4.5 Forholdet mellom utleggstaker og konkursbo 207

7.5 Etablering av kreditorvern overfor konkursbo 208

 7.5.1 Rettslig utgangspunkt 208

 7.5.2 Konkursåpningens funksjon som sikringsakt og rettsvernsakt 215

 7.5.3 Sikringsakt ved konkursbeslag i verdipapir, elsertifikat og livsforsikring 218

 7.5.4 Rettigheter som ikke må tinglyses for å stå seg overfor konkursbeslag 220

7.6 Tingsinnbegrepspant som beslagsobjekter 227

 7.6.1 Driftstilbehørs- og varelagerpant 227

7.6.2	Factoringpant	234
7.7	Kort om rettsregister for immaterielle rettigheter	247
7.8	Tolkning av regler om rettsregistrering i lys av rettslige prinsipper fra andre deler av formueretten	250
7.9	Bortfall av kreditorvern	258
7.9.1	Bortfallsregler	258
7.9.2	Bortfall av aksessorisk rettsvernshevd gjennom klanderverdig passivitet	261
7.9.3	Bortfall av kreditorvern i tilbehør til luftfartøy	267
7.10	Hus på fremmed grunn	270
7.11	Kan et konkursbeslag ekstingveres gjennom godtroekstinksjon?	275
7.12	Selvstendig rettsvernshevd	280
7.13	Kort om rettigheter stiftet gjennom alders tids bruk	292
7.14	Rettsvernssurrogater	294
7.14.1	Innledning	294
7.14.2	Sikringspant som rettsvernssurrogat	296
7.14.3	Hjemmelselskap	299
7.14.4	Spesialforetak	302
7.14.5	Tinglysing av uoppfylt kjøpekontrakt	305
7.14.6	Legalpant etter avhendingsloven § 2-9	306
7.14.7	Bør og kan bruk av rettsvernssurrogater motvirkes?	308
7.15	Oppsummering og avsluttende refleksjoner	309

Kapittel 8

Overlevering	312	
8.1	Introduksjon	312
8.1.1	Tema og problemstilling	312
8.1.2	Kjennetegn ved formuesgoder som kan ha overlevering som rettsvernsakt	313
8.1.3	Utviklingstrekk ved markedsplassen og betalingsformen	314
8.1.4	Terminologi	316
8.1.5	Oversikt over videre fremstilling	316
8.2	Etablering av kreditorvern for eiendomsrett i alminnelig løssøre	316
8.2.1	Innledning	317
8.2.2	Forutsetning for drøftelsen	318
8.2.3	Aktualitet	320
8.2.4	Mulige skjæringstidspunkter for løssørekjøpers kreditorvern	322
8.2.5	Overleveringens funksjon som vilkår, rettsvernsakt, skjæringstidspunkt og bevispresumsjon	325

8.2.6	Overlevering	327
8.2.7	Interesselæren	337
8.2.8	Individualisering	343
8.2.9	Hvilken kreditorvernregel bør gjelde ved løsørekjøp?	360
8.2.10	Typetilfeller	362
8.2.11	Typetilfelle: Tilvirkningsunntaket	364
8.2.12	Typetilfelle: Forbrukerunntaket	378
8.2.13	Typetilfelle: Eiendomsrett ervervet gjennom gavedisposisjoner	380
8.2.14	Øvrige tenkelige typetilfeller?	384
8.3	Etablering av kreditorvern for panterettigheter i løsøre	386
8.3.1	Innledning og kort om salgspant	387
8.3.2	Hvordan etableres kreditorvern etter reglene om håndpant?	388
8.3.3	Bortfall av kreditorvern	391
8.4	Bruksrettigheter	393
8.5	Omsetningsgjeldsbrev	399
8.5.1	Innledning	399
8.5.2	Legaldefinisjon og rettslig grunnlag	400
8.5.3	Overlevering som rettsvernsakt?	402
8.5.4	Panterett	406
8.6	Avsluttende refleksjoner	407

Kapittel 9

Notifikasjon	409	
9.1	Innledning	409
9.2	Enkle fordringer	410
9.2.1	Definisjon og lovregulering	410
9.2.2	Innhold	413
9.2.3	Pant i enkle fordringer	414
9.3	Aksjer	415
9.3.1	Varslingsregler som ikke samsvarer med gjeldsbrevloven?	415
9.3.2	Utlegg i aksjer	420
9.4	Kort om øvrige notifikasjonsregler	421
9.4.1	Panterettigheter i løsøre som befinner seg hos andre enn pantsetter	421
9.4.2	Adkomstdokumenter til leierett eller borett til husrom	422
9.4.3	Medlemskap i samvirkeforetak	423
9.5	Avsluttende merknader	425

Kapittel 10

Avsluttende betraktninger	427
10.1 Utfordringer ved kreditorvern	427
10.2 Er frykten for kreditorsvik overdreven?	427
10.3 En positivrettslig utfordring	429
10.4 En funksjonell utfordring	432
Kildeliste	436
Lover og forskrifter mv.	436
Lover	436
Opphevede lover	437
Forskrifter	438
Rundskriv	438
Standardkontrakter	438
Konvensjoner og traktater	439
Utenlandske lover	439
Forarbeider	439
Innstillinger	439
Proposisjoner	439
Offentlige utredninger	440
Private utredninger	440
Utenlandske forarbeider	441
Litteratur	441
Rettspraksis	453
Avgjørelser fra Norges Høyesterett	453
Underretts- og voldgiftspraksis	454
Avgjørelser fra Højesteret i Danmark	455
Avgjørelser fra EMD	455
Stikkord	456